

Kultuuriministri määruse „Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide toetamise määrus“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ alusel.

Kultuuriministri määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib toetuste jagamise korda laulu- ja tantsupeoliikumises osalevatele kollektiividele.

Laulu- ja tantsupeo traditsioon on aegadeülene ja kogu Eesti rahvast hõlmav ühisomand, mis tagab eesti rahvuse ja kultuuri säilimise läbi aegade. Laulu- ja tantsupeo traditsioon on pea 150-aastase tegevuse tulemus ning on muutunud lahutamatuks osaks eesti kultuurist ja eestlaseks olemisest. Traditsioon toetub laulu-ja tantsupeo valdkondlikele liikumistele, mida ühendab laulu- ja tantsupeo protsess.

2003. aastast alates kuulub Eesti laulu- ja tantsupeo traditsioon koos Läti ja Leedu traditsiooniga UNESCO vaimse kultuuripärandi nimekirja. Eesti riigil on kohustus ja vastutus selle unikaalse nähtuse hoidmise ja säilitamise eest Eesti ja maailma kultuuriruumis.

Meetme eesmärk on kollektiivide kui UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupeo traditsiooni edasikandjate arendamine. Antud meetmega täidab Eesti riik konkreetset ülesannet - hoida vaimse pärandi nimekirja kuuluvat unikaalset kultuurinähtust. Meetme tulemusena on tagatud laulu- ja tantsupeo traditsiooni kestlikkus, eesmärgiga luua organisatsiooni võimalustest lähtudes tingimused laulu- ja tantsupeo traditsiooni kestmiseks.

Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate koori-, orkestri-, rahvatantsu-, võimlemis- ja rahvamuusikakollektiivide toetamise eesmärgiks on arendada laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide tegevust kvalifitseeritud juhendaja ja püsiva organisatsiooni toetamise ning valdkondliku tegevuskeskkonna arendamise kaudu.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse juhataja Margus Toomla (e-post margus.toomla@laulupidu.ee, telefon 627 3121), Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse programmitoimetaja Vaike Rajaste (e-post vaike.rajaste@laulupidu.ee), Eesti Kooriühingu tegevjuht Kaie Tanner (e-post kaie.tanner@kooriyhing.ee), Eesti Rahvamuusika ja Rahvatantsu Seltsi tegevjuht Mari-Liis Öpik (e-post Mari-Liis@errs.ee) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee, telefon 628 2224), kes tegi ka eelnõu juriidilise ekspertiisi.

Eelnõu ei ole seotud ühegi praegu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 8 peatükist ja 22 paragrahvist.

1. peatükk

Üldsätted

Paragrahviga 1 kehtestatakse eelnõu reguleerimis- ja kohaldamisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse eelnõuga taotlusvoorst „Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide tegevustoetus“ vahendite saamise ning vahendite kasutamise tingimused ja kord.

Lõike 2 kohaselt tuleb määrusega reguleerimata küsimustele kohaldada haldusmenetluse seadust. Haldusmenetlusele tuleb kohaldada haldusmenetluse seaduse sätteid kooskõlas eelnõus sätestatud korra ja erisustega.

Lõike 3 kohaselt on toetuse andja Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, kes vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest, teavitab taotlejaid ja avalikkust toetuse saamise võimalusest, menetleb taotlust ja otsustab, kas taotlus rahuldada või mitte jne. Toetuse andja täpsem õiguste ja kohustuste loend on toodud seletuskirja §-de 21 ja 22 sisukirjelduse juures.

Paragrahviga 2 kehtestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Lõike 1 kohaselt on toetuse andmise eesmärk tagada UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupidude traditsiooni kestmine ja arendada laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivide tegevust püsiva organisatsiooni toetamise kaudu. Eesmärgiks on üleriigiliste laulu- ja tantsupidude ettevalmistamine ja korraldamine, eesmärgiga tagada organisatsiooniline ja tehniline võimekus kunstiliselt kõrgetasemeliste ja rahvast kõnetavate üleriigiliste laulu- ja tantsupidude läbi viimiseks. Oluline on valdkonna teadlik arendamine ja suunamine, läbi kollektiivi kui elujõulise kultuurikandja toetamise ja kaasamise.

Lõikes 2 kirjeldatakse toetuse andmise ja kasutamise oodatavaid tulemusi. Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusel tegutsevad laulu- ja tantsupeo liikumises osalevad kollektiivid pidevalt ja jätkusuutlikult kvalifitseeritud juhendaja eestvedamisel, neil on väljundeid oma valdkonnas, võimalus arendada oma kollektiivi kunstiliselt kõrgetasemeliste tegevuste kaudu ning võimekus osalemaks laulu- ja tantsupeoprotsessis. Lisaks on tagatud UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud laulu- ja tantsupeo traditsiooni säilimine ajast aega.

Paragrahviga 3 kehtestatakse toetatavad tegevused, mis on suunatud toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamisele.

2. peatükk

Nõuded taotlejale ja taotlusele ning toetuse taotlemine

Paragrahviga 4 kehtestatakse nõuded taotlejale.

Lõikes 1 kehtestatakse subjektide ring, kellele toetus on suunatud. Lõike 1 kohaselt saab taotlejaks olla Eestis registreeritud juriidiline isik, riigiasutus või kohaliku omavalitsuse üksus.

Lõikes 2 kehtestatakse täpsustavad nõuded taotlejale.

Punktis 1 sätestatakse, et taotlejal ei tohi olla ajatamata maksu- või maksevõlga riigile. Kui taotlejal on maksu- ja maksevõlad, mis ei ole ajatatud, ei ole nimetatud nõue täidetud. Maksu- ja maksevõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel ei ole riigi ees rahalist võlga.

Punktis 2 sätestatakse, et taotlejal ei tohi olla äriregistrile majandusaasta aruande ja maksudeklaratsioonide esitamise võlga kui see on kohane arvestades taotleja õiguslikku vormi.

Punkti 3 kohaselt kontrollitakse, et taotleja suhtes ei ole välja kuulutatud pankrotti, ta ei ole likvideerimisel ega sundlõpetamisel. Juhul kui selgub vastupidine, eeldatakse, et puudub tegevuste elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus, samuti vajalik haldus- ja toimimissuutlikkus. Teavet pankroti, likvideerimise ja sundlõpetamise menetluse kohta saab äriregistrist, samuti väljaandest Ametlikud Teadaanded.

Punktis 4 sätestatakse, et toetust ei anta, kui taotlejale on tehtud tagasinõudmise otsus mõne varasema toetuse raames ja tagasinõudmise otsuse kohaselt on tagasimaksmisele kuuluv toetus tagasi maksmata. Silmas peetakse sellist olukorda, kus toetuse tagasimaksmiseks ette nähtud tähtaeg on möödunud, sealhulgas ajatamisgraafiku alusel, kuid toetust ei ole ette nähtud mahus tähtaja jooksul tagasi makstud. Nõude mõte ei ole kohustada tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksuma enne tagasimakse tähtaega, vaid sellega ajendatakse tagasimaksmisele kuuluvat toetust maksuma tagasi tähtajaks.

Punkti 5 kohaselt ei tohi taotlejal olla ka muid täitmata kohustusi toetuse andja ees, sealhulgas aruande esitamise võlga.

Punkti 6 kohaselt ei tohi kollektiivi liikmed (välja arvatud juhendaja) saada kollektiivis osalemise eest tasu. Nõude mõte seisneb selles, et meetmest saaks toetust taotleda nõ harrastus kollektiivid.

Punkti 7 kohaselt kontrollitakse, kas kollektiivi juhendaja on erialase: koori-, orkestri- rahvatantsu- võimlemis- või rahvamuusikajuhi ettevalmistusega või seda omandamas. Erialase ettevalmistuse tõendamiseks tuleb esitada vastava eriala (kõrg)kooli diplom või kutsetunnistus/pädevustunnistus või tõend erialasel täiendkoolitusel osalemise kohta. Meetme eesmärk on toetada professionaalse ja kvalifitseeritud juhi käe all tegutsevat kollektiivi.

Punkti 8 kohaselt kontrollitakse, kas kollektiiv on osalenud varasemalt üldlaulu- ja tantsupidudel ja/või eelproovides või noorte laulu- ja tantsupidudel ja/või eelproovides või rahvamuusikapidudel ja/või eelproovides ning on täitnud kõik peo ettevalmistusprotsessiga seotud nõuded, või registreerinud järgmisele üldlaulu- ja tantsupeole või noorte laulu- ja tantsupeole või rahvamuusikapeole. Nõue on kehtestatud selleks, et toetust saaks kollektiiv, kes reaalselt osaleb laulu- ja tantsupidude ettevalmistusprotsessis. Erand on tehtud võimlemiskollektiivile, kes peab taotluse esitamise hetkeks olema registreerunud taotlusvoorule järgnevale tantsupeole, kuid ei pea olema osalenud varasemalt tantsupeol või selle eelproovides.

Punkti 9 kohaselt kontrollitakse kollektiivi liikmete miinimumarvu. Kooris peab olema vähemalt 12, rahvatantsurühmas vähemalt 10, võimlemiskollektiivis vähemalt 8, rahvamuusikakollektiivis vähemalt 6, sealhulgas 4 viisipilli, puhkpilliorkestris vähemalt 8 ja sümfooniaorkestris vähemalt 12 liiget. Nõue liikmete arvule kollektiivis on oluline selleks, et laulu- ja tantsupeo protsessis osaleksid kollektiivid, kes on võimelised esitama repertuaari ka iseseisvalt.

Punkti 10 kohaselt kontrollitakse, et taotluse esitanud kollektiivi liikmed ei kattuks rohkem kui 25% ulatuses teise kollektiivi liikmeskonnaga. Selle nõudega soovitakse välistada kahe kollektiivi sisulist kattumist.

Paragrahv 5 kehtestab üksikasjalikud nõuded taotlusele.

Lõikes 1 sätestatakse, et taotluses kirjeldatud tegevus peab panustama eelnõu §-s 2 nimetatud eesmärkide ja tulemuste saavutamisse. Taotlusest peab selguma, et toetust taotletakse eelnõus nimetatud eesmärkidel ja toetatavateks tegevusteks ning et tegevused panustavad tulemustesse.

Taotlusest peab olema välja loetav, et toetatavate tegevuste elluviimine vastab eelnõu §-s 9 sätestatud tingimustele.

Lõikes 2 sätestatakse, milliseid andmeid ja dokumente peab taotlus sisaldama.

Lõikes 3 sätestatakse taotlejale täiendav teabe esitamise kohustus. Selleks, et vältida samade tegevuste topeltfinantseerimist, kohustub taotleja esitama toetuse andjale teabe, kui ta on kõikidele tegevustele või osadele tegevustele taotlenud samal ajal toetust mõnest teisest meetmest või muudest riigieelarvelistest vahenditest. Toetust ei tohi taotleda kulule, millele on toetus juba eraldatud. Igal juhul ei tohi toetatavaid tegevusi ehk kulusid topelt finantseerida.

Paragrahviga 6 sätestatakse taotlusvooru avamise regulatsioon.

Lõike 1 kohaselt kinnitab taotlusvooru eelarve kultuuriminister Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga. Toetuse taotlemine toimub vooruliselt.

Lõike 2 kohaselt teavitab toetuse andja taotlusvooru avamisest, taotluste esitamise tähtajast ja taotlusvooru eelarvest oma veebilehel vähemalt 14 kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva.

Lõike 3 kohaselt kuulutab toetuse andja koori-, orkestri-, rahvatantsu- ja rahvamuusikakollektiivide toetamiseks taotlusvooru välja kord aastas ning võimlemiskollektiivide toetamiseks ainult ühel korral kogu tantsupeo ettevalmistusprotsessi jooksul.

Paragrahviga 7 sätestatakse taotluse esitamise regulatsioon.

Lõigetes 1-3 sätestatakse, et taotlus tuleb esitada § 6 lõike 2 kohaselt teatatud tähtaja jooksul. Kõiki ühte taotlusvooru esitatud taotlusi menetletakse samal ajal.

Tähtajaks esitatud taotlus peab olema esitatud ettenähtud viisil ja vormil koos nõutud dokumentidega. Taotlemine toimub Kultuuriministeeriumi toetuste menetlemise e-keskkonna kaudu.

Kui taotluse esitamisel esineb e-keskkonnas tehniline viga ja selle tõttu ei ole võimalik taotlust tähtpäevaks esitada, loetakse taotlus siiski tähtpäevaks esitatuks, kui see on toetuse andjale saadetud tehnilise vea likvideerimise järgsel tööpäeval.

3. peatükk

Kulude abikõlblikkus ja toetuse summa

Paragrahviga 8 kehtestatakse kulude abikõlblikkuse reeglid.

Lõike 1 kohaselt on kulu abikõlblik kui ta on tegevuste elluviimiseks vajalik ja põhjendatud tekib abikõlblikkuse perioodil, tasutakse toetuse saaja arvelduskontolt, on tõendatud algdokumentidega ning on selgelt eristatavalt kirjendatud raamatupidamises ja vastab Eesti finantsaruandluse standardile. Lisaks peab kulude tegemine olema kooskõlas teiste siseriiklike õigusaktidega. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõtetega.

Kulu peab olema tekkinud eelnõu § 9 lõikes 2 sätestatud abikõlblikkuse perioodil, kuid ei pea olema tasutud abikõlblikkuse perioodil. Majandustehinguid (näiteks kaupade ja teenuste ost) tuleb kajastada abikõlblikkuse perioodil sõltumata sellest, millal toimub arveldamine.

Kuna eelnõu ei sisalda kõiki muude õigusaktidega reguleeritud kulu abikõlblikkuse tingimusi, siis on oluline rõhutada, et toetuse kasutamisel tuleb arvestada ka teiste riigisiseste õigusaktidega. Riigisisese õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et toetuse saaja peab järgima maksuseadustest ja riigihangete seadusest tulenevaid piiranguid kui need on

asjakohased.

Lõikes 2 kirjeldatakse, milliste tunnuste esinemisel loetakse kulu põhjendatuks. Kulu on põhjendatud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning tekib toetatavate tegevuste käigus. See avaldub läbi põhjendatuse nõude ehk peab olema tuvastatav põhjuslik seos, millest saab järeldada, et nimetatud kulu on tekkinud asjakohaste toetatavate tegevuste käigus.

Lõigetega 3 ja 4 kehtestatakse abikõlblike ja mitteabikõlblike kulude detailne loend.

Paragrahviga 9 kehtestatakse toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood.

Lõike 1 kohaselt on abikõlblikkuse periood ajavahemik, millal tegevused algavad ja lõpevad ning tegevuste teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Kui taotleja alustab tegevuste elluviimist enne, kui toetuse andja on teinud taotluse kohta otsuse, peab ta arvestama riskiga, et toetuse andja jätab taotluse rahuldamata ja taotleja peab tegevuste elluviimisega seotud ja juba tehtud kulud täies mahus ise hüvitama.

Lõike 2 kohaselt ei saa abikõlblikkuse periood alata varem kui taotlusvooru väljakuulutamise kalendriaasta 1. septembrist ning see ei või olla pikem kui taotlusvooru väljakuulutamisele järgneva kalendriaasta 31. august.

Lõike 3 kohaselt loeb toetuse andja tegevused lõppenuks pärast aruande kinnitamist toetuse andja poolt. Toetuse saajat teavitatakse sellest e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 10 kehtestatakse toetuse summade jagunemise regulatsioon.

Lõigete 1 ja 2 kohaselt jaguneb taotlusvooru eelarve nõuetele vastavaks tunnistatud taotlejate vahel võrdselt. Taotlejale eraldatava summa suurus sõltub nõuetele vastatavaks tunnistatud taotlejate arvust. Eelnõu §-des 4 ja 5 toodud nõuetele peavad vastama nii taotleja kui taotlus.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

Paragrahviga 11 kehtestatakse taotluse menetlemise kord.

Lõikes 1 sätestatakse, et toetuse andja menetleb taotlust kuni 40 tööpäeva taotlusvooru sulgemisest arvates. Haldusmenetluse seaduse § 41 järgi tuleb haldusorganil juhul, kui tal ei ole võimalik haldusakti anda või toimingut sooritada ettenähtud aja jooksul, teha viivituseeta teatavaks tõenäoline aeg ning näidata tähtajast mittekinnipidamise põhjus.

Lõike 2 kohaselt jäetakse taotlus läbi vaatamata, kui seda ei ole tähtajaks esitatud.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja taotluse esitamise tähtaja ennistada. Tähtaega võib ennistada toetuse andja omal initsiatiivil või taotleja taotlusel. Mõlemal juhul peab ennistamiseks olema mõjuv põhjus.

Lõigete 4-5 kohaselt võib toetuse andja juhul, kui taotluse läbi vaatamise käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse e-keskkonna kaudu vastavasisuline teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet, ning märgitud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni viis tööpäeva, mil peatub eelnõu § 11 lõikes 1 toodud taotluse menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata, kui taotleja ei ole eelnõu § 11 lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teavitust edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu kümne tööpäeva jooksul tähtaja saabumisest arvates.

Lõike 6 kohaselt saab toetuse andja tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu §-des 4 ja 5 sätestatud nõuded.

Lõike 7 kohaselt võib toetuse andja kaasata taotluste menetlusse MTÜ Eesti Rahvatantsu- ja Rahvamuusika Seltsi esindaja ja/või MTÜ Eesti Kooriühingu esindaja. Kaasamine on seotud vastavuskontrolli läbiviimisega. Taotlus esitatakse toetuse andjale ja otsuse taotluse kohta teeb toetuse andja.

Paragrahv 12 nähakse ette taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord ning üldised alused.

Lõikes 1 sätestatakse, kes teeb taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse.

Lõike 2 kohaselt rahldatakse taotlus juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele.

Lõike 3 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui taotleja ja/või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, kui taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil või taotleja ei võimalda teha taotluse nõuetele vastavuse kontrolli.

Lõike 4 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus e-keskkonna kaudu.

Paragrahv 13 sätestatakse vaide esitamise õigus. Vaideid lahendatakse tuginedes haldusmenetluse seadusele.

5. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

Paragrahv 14 sätestatakse taotluse rahuldamise otsuse muutmise seonduvad tingimused.

Lõikes 1 sätestatakse, millistel tingimustel saab taotluse rahuldamise otsust muuta ja kelle algatusel.

Toetuse andja peab iga teavet hindama, sest olenemata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse või teatena. Kui sisuliselt on tegemist olukorraga, kus otsust peaks muutma otsusega, tuleb toetuse andjal otsustada, kas seda teha või mitte. Muutmine toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajaminevaid tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Muutuda ei tohi eesmärk ja tegevustega saavutatav tulemus.

Lõike 2 kohaselt saab taotluse rahuldamise otsust muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast tegevuste lõppemist.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmise, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole tegevused kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või tegevuste lõpetamine

abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Lõige 4 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse läbivaatamise tähtaja ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise ajavahemiku. Toetuse saaja peab viivitamatult teavitama toetuse andjat tegevuste muudatustest nende ilmnemisel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse võib jõustada varasema kuupäevaga kui toetuse andja vastava otsuse tegemise kuupäev, juhul, kui see aitab kaasa tegevuskava katkematule elluviimisele ja tulemuste saavutamisele. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise kuupäev ei saa olla varasem kui selle muutmise avalduse toetuse andjale esitamise kuupäev.

Paragrahviga 15 kehtestatakse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused.

Lõikes 1 viidatakse, millistel juhtudel taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistatakse. Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks, kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud, taotlemisel või tegevuste elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata, toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse kasutamist ei ole ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta. Samuti tunnistatakse kogu taotluse rahuldamise otsus kehtetuks, kui see tühistatakse toetuse tagasinõudmise otsusega.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel peab järgima proportsionaalsuse ja ärakuulamise nõudeid, kuid arvestusega, et taotluse rahuldamise otsus ei tohiks jääda kehtima selliselt, et see oleks vastuolus eelnõus sätestatuga. Tahtlikult valeandmete esitamise avastamisel tolerants puudub, mis tähendab, et sellise asjaolu avastamisel tuleb taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja eelnõu § 18 kohase toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise vahe seisneb selles, et kehtetuks tunnistatakse see siis, kui taotlust ei oleks pidanud rahuldama või pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist ilmneb asjaolu, mille tulemusel ei ole tegevusi võimalik või vajalik esialgu kavandatud mahus või viisil ellu viia, sealhulgas kui toetuse saaja ei taha enam toetust. Kehtetuks tunnistamisega ei ole tegemist siis, kui toetuse kasutamise tingimuste, nõuete või kohustuste rikkumise tõttu tehakse toetuse tagasinõudmise otsus. Siiski on nendel otsustel ühine tagajärg – saadavat toetust vähendatakse kuni nullini. Kui on selge, et toetust ei kasutata ära algses taotluse rahuldamise otsuses nimetatud mahus, vormistatakse pigem otsuse muutmise otsus, kuid võib vormistada ka osaliselt kehtetuks tunnistamise otsuse. Kui esialgu määratud toetus jääb eeldatavasti kasutamata, tuleks määratud toetuse summat selle võrra vähendada juba tegevuste elluviimise ajal.

Lõige 2 sätestab, et taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise tõttu tuleb õigusliku aluseta saadud toetus toetuse saajal toetuse andjale tagastada.

6. peatükk

Toetuse maksmise tingimused ja aruannete esitamine

Paragrahviga 16 sätestatakse, et toetus masktakse toetuse saajale välja ettemaksena ühes osas kümne tööpäeva jooksul taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Paragrahviga 17 kehtestatakse toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise põhimõtted.

Lõikes 1 sätestatakse toetuse saajale aruande esitamise kohustus. Toetuse saaja kohustub esitama aruande e-keskkonna kaudu 30 kalendripäeva jooksul peale eelnõu § 9 lõikes 2 nimetatud abikõlblikkuse perioodi. Abikõlblikkuse periood lõpeb eelnõu kohaselt taotlusvoorust väljakuulutamisele järgneva kalendriaasta 31. august.

Lõikes 2 sätestatakse toetuse andjale aruande menetlustähtaeg.

Lõikega 3 antakse toetuse saajale võimalus aruande esitamise tähtaega põhjendatud juhtudel avalduse alusel pikendada. Pikendada saab aruande esitamise tähtaega ainult siis, kui pikendamise taotlus on toetuse saaja poolt esitatud enne eelnõu § 17 lõikes 1 sätestatud tähtaja saabumist.

Lõikes 4 sätestatakse, et toetuse andja võib juhul, kui aruande läbi vaatamise käigus selgub, et aruandes esinevad puudused, küsida toetuse saajalt selgitusi ja lisadokumente aruandes esitatud andmete kohta või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda toetuse saajale kuni kümne tööpäeva, mil peatub eelnõu § 17 lõikes 2 toodud aruande menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 5 sätestatakse, millist informatsiooni peab aruanne sisaldama. Toetuse saaja peab esitama aruandes nimekirja kollektiivi repertuaarist, mida abikõlblikkuse perioodil omandati, andma ülevaate kollektiivi tegevustest sama perioodi jooksul ning lisama alus- ja kuludokumendi, millel on kuupäev, number, sisu ja selgitus, mis otstarbel toetust kasutati. Heliteose või rahvatantsu tellimise ja avaliku esinemisega seotud kulude puhul tuleb tuua viide teosele või esinemisele andmekandjal.

Lõikes 6 sätestatakse aruande kinnitamise tingimused. Tegevused loetakse lõppenuks kui toetuse andja on kinnitanud aruande. Vastavasisuline teave saadetakse toetuse saajale e-keskkonna kaudu.

7. peatükk

Toetuse tagasinõudmine

Paragrahviga 18 reguleeritakse toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sealhulgas kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on saadud mitteabikõlbliku kulu katteks või muul toetuse tagasinõudmise aluse esinemisel. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist haldusmenetluse seaduse tähenduses haldusaktiga.

Lõikes 1 sätestatakse, millal tehakse otsus toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks siis, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks. Näiteks sama kulusumma on hüvitamise aluseks juba olnud, kulu liik ei ole abikõlblik, kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutlusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub.

Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutlusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude

abikõlblikkust. Siin peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet ning täitmata jätmisega kaasnevat kahjusummat ei ole võimalik üheselt võlaõigusseaduse tähenduses tuvastada. Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet.

Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, ei tekita see fakt üksi veel iseenesest alust teha otsus toetus tagasi nõuda, kuid on toetuse andjale ajendiks, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või toetatava tegevuse sihipärane kasutamine katkeb kohustuslikul ajaperioodil.

Lõike 2 kohaselt, ei tehta toetuse tagasinõudmise otsust kui puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse või kui toetuse saaja ise avastas ja teatas toetuse andjale, et talle on hüvitatud mitteabikõplik kulu ning tagastas selle toetuse andjale ehk täidetud on kõik toetuse vabatahtliku tagastamise tingimused.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise otsustamiseks ja vormistamiseks jätta kolme aasta pikkuse varuaja ehk toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest.

Lõike 4 kohaselt tuleb toetus tagastada toetuse tagasinõudmise otsuse kehtima hakkamise päevast arvestades 30 kalendripäeva jooksul. Toetuse tagasinõudmise otsus kui haldusakt hakkab haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 järgi kehtima alates selle teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest koostoimes haldusmenetluse seaduse § 62 lõike 2 punktiga 2, mille kohaselt tuleb haldusakt teha menetlusosalisele kättetoimetamisega teatavaks, kui varasem haldusakt tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse.

Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksma toetuse tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtajaks. Kui toetuse tagasinõudmise otsuse sisuks on kogu toetus tühistada, tuleb toetuse tagasinõudmise otsus tunnistada kehtetuks. Seda ka seetõttu, et kui määratud toetust toetuse tagasinõudmise otsuse tõttu saada ei ole, lõpevad taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel ka toetuse saaja muud kohustused, näiteks viia toetatavad tegevused lõpuni.

Enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist tuleb anda toetuse saajale võimalus asjaolusid selgitada. Sellega tagatakse, et toetuse saaja on tema suhtes käimas olevast menetlusest teadlik ning ta on saanud otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja on saanud neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

Lõigetega 5-8 sätestatakse, et põhjendatud juhul võib toetuse saaja taotleda toetuse tagasimaksmise ajatamist, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Toetuse saaja võib taotleda tagasinõude ajatamist kümne tööpäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates. Ajatamise taotluses tuleb esitada ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud ajatamise kava. Toetuse andjal on ajatamise taotluse menetluseks ette nähtud kümne tööpäeva, kuid põhjendatud juhul võib ajatamise taotluse menetlust pikendada mõistliku aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat. Tagasimaksmise perioodi määrab toetuse andja.

Lõike 9 kohaselt võib toetuse andja ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teha ka koos toetuse tagasinõudmise otsusega ning otsusest teavitatakse toetuse saajat e-posti teel või tähtkirjaga posti teel.

Lõike 10 kohaselt on toetuse andjal õigus tühistada toetuse osadena tagasimaksmise võimaldamise otsus ehk ajatamisotsus, kui toetuse saaja ei pea kinni tagasimaksmise ajakavast. Toetuse saaja peab toetuse tagastama 30 kalendripäeva jooksul ajatamisotsuse kehtetuks tunnistamisest.

Lõike 11 kohaselt, kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta võib toetuse andja

nõuda üleantud rahalisi vahendeid tagasi haldusmenetluse seaduse § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel (alusetu rikastumise sätete alusel). See tähendab, et toetuse tagasinõudmise otsus on täidetav üksnes tsiviilkohtu kaudu.

8. peatükk

Toetuse saaja ning toetuse andja õigused ja kohustused

Paragrahviga 19 kehtestatakse toetuse saaja kohustused, mis rakenduvad alates taotluse rahuldamise otsuse jõustumisest.

Toetuse saaja peab tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses ja eelnõus fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt. Toetuse saaja kohustuste tagamine tähendab seda, et kohustus peab olema täidetud tema enda poolt.

Punkti 1 kohaselt peab toetuse saaja viima tegevused ellu heaks kiidetud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandatavad tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus määratletud võimalustega.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal kohustus, mis hõlmab üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sealhulgas ette nähtud vorminõuete järgimist, arusaadavate selgituste andmist, õigete andmete ja nõutud dokumentide tähtaegset esitamist. Nimetatud nõue hõlmab ka seda, et kulu ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele.

Punktide 3 kohaselt on toetuse saajal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid raamatupidamisseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt.

Punktide 4 ja 5 kohaselt peab toetuse saaja aitama kaasa toetuse andja kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitatud teabe õigsust või paikapidavust, sealhulgas peab toetuse saaja esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumendid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda toetuse andjat, et tegemist ei ole pettuse ega topeltfinantseerimisega ning täiendavat tuluallikat ei ole tekkinud. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda.

Punkti 6 kohaselt peab toetuse saaja tagama, et lähtutakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest, mida tuleb rakendada ka finantsandmete kajastamisel. Finantsandmed, st kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse tagasinõudmise otsuse, kuna võib tekkida kahtlus, et kogu tegevustega seotud finantsteave ei ole tuvastatav ehk ei ole usaldusväärne.

Punkti 7 kohaselt peab toetuse saaja teavitama viivitamata kirjalikult toetuse andjat taotluses esitatud või tegevuste elluviimisega seotud andmete muutumisest. Toetuse andja hindab saadud teabe alusel, kas tegevuste rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist. Toetuse saaja peab taotlema nõusolekut toetuse kasutamise tingimuste, sealhulgas tegevuste, tulemuste, eelarve ja tähtaegade muutmiseks, kui muudatus eeldab taotluse rahuldamise otsuse muutmist.

Punkti 8 kohaselt peab toetuse saaja osalema üldlaulu- ja tantsupeo eelproovides või noorte laulu- ja tantsupeo eelproovides või rahvamuusikapeo eelproovides ning olema täitnud kõik peo ettevalmistusprotsessiga seotud nõuded. Nõuete järgimine tähendab näiteks seda, et ta peab tagama kollektiivi andmete õigsuse, omama originaalõppematerjale igale lauljale, -mängijale,

rahvatantsujuhendajale, omandama tervikuna oma liigile ettenähtud repertuaari, osalema kõikides liigile ette nähtud maakondlikes eelproovides, osalema eelproovidega kaasnevatel ettelaulmistel, -mängimistel või -tantsimistel, kollektiivi juht omandab juhendatava repertuaari - töötab läbi lisaõppematerjalid juhendajatele, osaleb kollektiivijuhtidele mõeldud esitluskontsertidel ning õppeseminaridel.

Punktide 9 ja 10 kohaselt peab toetuse saaja tagastama koos aruandega toetuse kasutamata jäägi ja toetuse tagasinõudmise otsuse kohase toetuse.

Paragrahviga 20 kehtestatakse toetuse saaja õigused.

Punkti 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda toetuse andja poole saamaks juhiseid tegevuste nõuetekohaseks elluviimiseks, sealhulgas eelhinnangut kavandatavatele muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta jms.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal õigus tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatu seotud teabega. Üle korratakse toetuse saaja õigus tutvuda dokumendis tema kohta käiva teabega, saada väljavõtteid, kui dokument sisaldab andmeid, millele juurdepääs on piiratud.

Punktis 3 rõhutatakse üle toetuse saaja õigus toetusest igal ajal loobuda ja toetus tagastada.

Paragrahviga 21 kehtestatakse toetuse andja kohustused.

Toetuse andja peamine ülesanne on menetleda taotlused ning maksta rahuldatud taotluse alusel toetust, kontrollida kulude abikõlblikkust ja teha vajadusel toetuse tagasinõudmise otsus.

Punktiga 1 kehtestatakse toetuse andjale kohustus järgida eelnõus sätestatud menetlus ja otsuste teatavaks tegemise tähtaegu.

Punkti 2 kohaselt on toetuse andjal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid raamatupidamise kohaselt.

Punktide 3-6 kohaselt on toetuse andjal kohustus teostada tegevuste elluviimise üle kontrolli, sealhulgas vaatama läbi aruandeid ning kehtestama asjakohased juhendmaterjalid ja tegema need taotlejale/toetuse saajale kättesaadavaks. Toetuse andja peab, kas omal või toetuse saaja algatusel, selgitama toetuse andmist ja kasutamist puudutavaid reegleid ning teavitama toetuse saajat viivitamatult reeglites toimunud muudatustest.

Paragrahviga 22 kehtestatakse toetuse andja õigused.

Punktidega 1 ja 2 sätestatakse toetuse andja õigused kontrollida tegevuste elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Ühtlasi antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka toetuse andjale abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile.

Punkti 3-6 kohaselt on toetuse andjal õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus (sisuliselt toetuse vähendamise või tühistamise otsuseid) ning teha teisi eelnõus sätestatud otsuseid, sealhulgas pikendada abikõlblikkuse perioodi.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu alusel ei anta vähese tähtsusega abi ja grupierandiga hõlmatud riigiabi.

4. Eelnõu mõju

Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevatele kollektiivide toetamist on kuni eelnõu jõustumiseni rakendatud laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide tegevustoetuste programmi statuudi ja tingimuste alusel. Kuna alates 17. juulist 2017. aastal kehtima hakanud riigieelarve seaduse § 53¹ näeb ette volitusnormi riigisisese toetusprogrammi tingimuste ja korra kehtestamiseks ministri määrusega, sätestatakse nimetatud toetuse andmise kord määrusega.

Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Eelnõu rakendamiseks vajalikud kulutused

Eelnõu alusel toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest ja iga-aastane eelarve kinnitatakse Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga. 2020 taotlusvooru eelarve oli 1,2 miljonit eurot.

Eelnõu rakendamisega täiendavaid kulusid ei kaasne.

6. Eelnõu rakendamine ja jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Haridus- ja Teadusministeeriumile eelnõude infosüsteemi EIS kaudu ning arvamuse avaldamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Nimetatud ministeeriumidel eelnõu kohta märkuseid ei olnud ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu poolt esitatud arvamustega on osaliselt arvestatud.